

Å N G T R Y C K E T

Nummer 1 2015

Information från Ångbåtssällskapet Polstjärnan

OPRFÖRANDEN HAR ORDET

Vårljuset har kommit tillbaka och isen är borta! Nu kan vi se fram emot en ny ångbåtssommar!!

Årets vinter liknade föregående fast mildare. Skidföret var kortvarigt och isläget ända långt uppe i norr har varit enkel att forcera för handelsfartyg. Isbrytarassistans var lite efterfrågat, så flottan av stora isbrytare har tillbringat vintern vid kaj. Inte heller runt Vänerns hamnar har de isbrytande bogserbåtarna behövt anstränga sig. Några dagar fick vi i alla fall svartis, utmärkt för skridskoåkning. Isen bar tyvärr knappt för hydrokopterkörning. Men det kommer fler vintrar....

Vi i Ångbåtssällskapet har övervintrat sysselsätta med sedvanligt underhåll av Polstjärnan och hennes ångmaskin. Ett underhåll som aldrig tar slut! Ännu finns i sällskapet ett antal starka medlemmar som jobbar för att vi skall hinna med sedvanlig premiärtur i början av maj.

Ljuset och värmen har redan kommit och vi har börjat planera inför årets seglation.

Vi har redan fått flera förfrågningar om att få hyra Polstjärnan, men det finns plats för fler! För oss i

marknadsgruppen ger dessa förfrågningar en injektion att mobilisera alla aktiva medlemmar att satsa ännu ett år för att bevara och köra Polstjärnan yrkesmässigt. Därför måste vi nu säkerställa att vi har tillräckligt med besättningar för att ge våra kunder en upplevelserik båtture.

På senare år har det emellertid blivit allt svårare att få besättning till planerade turer. Vi har lyckats att rekrytera några nya aktiva medlemmar, men fler behövs. Att jobba ideellt har sina begränsningar avseende hur mycket tid var och en kan bidra med, samtidigt som det krävs många körningar för att säkerställa vår ekonomi. Att driva en ångbåt som Polstjärnan yrkesmässigt innebär stora fasta kostnader. Försäkringar, bränsle, klassningar samt löpande underhåll är de största utgifterna. Dessa utgifter ökar för varje år. Däremot har inte våra inkomster ökat i samma takt. Därför måste vi se över varje möjlighet att minska på våra omkostnader samt försöka att köra så många turer vi bara orkar.

Vi får även en hel del bidrag vilket är en förutsättning för att kunna fortsätta bevara våra båtar. I år

skall vi torrsätta Tingvalla för blästring av botten samt målning. För detta jobb finns ännu outnyttjade bidrag som täcker denna kostnad.

Även Polstjärnan behöver snart torrsättas för underhåll. För detta arbete saknar vi dock täckning. Att få in denna kostnad på enbart körningar är omöjligt, därför lever vi på hoppet om att få nya bidrag samt sponsorer.

Våra övriga båtar som ligger vid Lambergskajen har även de fått lite omtanke i vinter! Bogserbåten Tingvalla har fått behövligt underhåll av akterpiken samt utvändigt underhåll från bryggan och ner mot huvuddäcket. Flottningsbogserbåten Norsälven I skall snart målas och därefter sjösättas. Lusten VI skall målas i sommar. Men först skall Polstjärnan täckas av för ännu en sommar. Tack till Er, alla aktiva medlemmar, som även i år kavlat upp ärmarna och tillbringat många timmar med verktyg i händerna!

Med förhoppning om en varm och skön vår och ångbåtssommar!!

Dennis Kingsvik

Tingvalla snart till varv

Håkan Rutgersson jobbar med en styrventil

ÄNTLIGEN ser det ut att ordna sig så att Tingvalla kan komma till varv, för rengöring och målning av skovet.

Arbeten pågår ombord. Bl. a. med reparation av pumpar och det hydrauliska styrsystemet.

Rengöring och målning av aktertanken har länge varit ett önskvärt arbete, som nu ser ut att kunna genomföras.

Krister Karlsson t. h. från Coronix, Horst Kleinert och Håkan Rutgersson undersöker aktertanken.

Något om övrigt arbete på kajen

Ett mastodont-jobb utfördes då ett gammalt kassaskåp modell XXL flyttades ut. Se text-ruta.

Hela dagens arbetslag deltog vid uttransporten. T.h.

Det stora tunga kassaskåpet som stod innanför dörren i för-rådscontainern har sedan det kom dit inte kunnat användas och har tagit onödig plats. Nyckel har saknats och sedan även sifferkoden. Vi började med att öppna porten som varit igen-skruvad. Skulle egentligen bara förbereda men det bara fort-satte. Lade ut underlag med pall, plåt och rör. Fram med block och stroppar och ett par spett. Först att få något under det tunga skåpet att rulla på, sedan gick det lättare rulla och kasa på rören. Så småningom tippade vi omkull skåpet för att sedan få det på pall och drog ut det utanför staketet. Ligger just utan-för och är till salu för en billig penning, dock utan nyckel och sifferkod i nuläget.

Peter Stålhammar

Hans Hartman och Henrik Back sågar till virke till en ny lastlucka till Polstjärnan.

Maskinarbeten på Polstjärnan

Den tidigare demonterade högtrycks-kolven har inspekterats och kontroll-mäts, likaså cylinder, kolvstång, tvär-stycke och gejdplan. Inga större avvikelser från tidigare mätningar kunde upptäckas.

Mätningar och ritningar är påbörjade för tillverkning av verktyg som skall användas nästa vinter för att kontrollmäta linjen, cylinder- gejdplan- vevaxel.

Inspektörer från transportstyrelsen har i alla år pratat om "axeldragning" d.v.s. propelleraxeln skall demonteras och inspekteras, ett stort och dyrt jobb som måste utföras av ett varv

med erfarenhet. Vi hoppas slippa detta genom att bl.a. visa analys av oljeprov som tagits från propellerhylsan och kunna mäta och visa att lagerglappen inte är för stora. Vi har ändå undersökt hur en axeldragning skall genomföras och mätt utrymmen i akterinredning för att veta att det går att få ut axeln därifrån, den måste alltså dras ur inåt i fartyget.

Kofferdam är ett utrymme som skall hållas torrt och vara en barriär mellan barlasttank och färskvattentank i förskeppet. Vid förra årets varvsbesök upptäcktes att det fanns vatten i kofferdamen, vi är ganska säkra på

att det läckt in från barlasttanken och håller nu på att göra rent skottet (väggen) mellan tankarna med hjälp av tryckluftdriven nålmaskin. Efter rengöring ska vi fylla kofferdamen med vatten för att kunna upptäcka och åtgärda läckan.

Nu börjar också arbeten med att få i gång panna och maskiner inför sommaren, det är en del som skall skruvas ihop och vattensystem som varit avtappade måste också återställas, men det är rutinjobb varje säsong.

Leif Hassel

Rostknackning i trånga utrymmen

vevstaken till högtryckskiken bärs ombord

Den ångdrivna vattenkoren har renoverats

Lars Hedenskog har lämnat oss

Hedersmedlemmen och föreningens ordförande i många år, Lars Hedenskog, har lämnat jordelivet den 5e mars i Västervik, där han och hustrun Ann bodde sedan några år tillbaka.

Vi minns Lars som en hedersman, alltid vänlig och på gott humör bidrog han till en god atmosfär i både föreningens och bo-lagets styrelse.

Han arbetade tidigare som V.D. på både KMV och Motala Verkstad och kanske kände han extra mycket för Polstjärnan som ju byggdes på Motala Verkstad. På en av dessa verkstäder fick han det hedrande tillnamnet Lars den Rätträdige, som säkert är menat att tolkas i positiv mening, vilket stämmer ganska bra med hur han var mot sina medmänniskor

Lars var också en god historieberättare och vi minns många glada stunder med berättelser, alla med hög grad av sanningshalt, från livet i flottan och på verkstäderna.

Lars, vi vet att Du håller ett vakande öga på oss, men vi saknar dig väldigt mycket här ombord.

Leif Hassel

I tunneln under golvet i aktersalongen löper axeln som förenar maskin och propeller. Mellandelen på axeln är lika lång som åran Leif har med sig. Han mäter med åran om det finns utrymme att plocka ut axeln.

Föreningen skall i ideell form vårda och bevara:

Lotsångfartyget S/S Polstjärnan av Vänerby byggd 1929 på Lindholmens Varv i Göteborg. Båten har tjänstgjort som Vänerby Seglationsstyrelses tjänstefartyg fram till 1983.

Bogserbåten M/S Tingvalla, byggd 1920 på Wennbergs Mekaniska Verkstad i Karlstad.

Mellan åren 1947 – 1985 var hon Karlstadhamns isbrytande bogserbåt.

Flottningsbåten Norsälven I, byggd 1946 på Wennbergs Mekaniska Verkstad. Har tidigare använts av Klarälvens Flottningsförening för timmerbogsering i Norsälven.

Flottningsbåten Lusten VI, byggd 1940 på Wennbergs Mekaniska Verkstad. Har tidigare använts av Klarälvens Flottningsförening för bogsering på Klarälven.

Föreningen skall i kulturhistoriskt intresse bedriva trafik med fartygen. Allt arbete ombord i fartygen och i föreningen är frivilligt och oavlönat.

Ångbåtssällskapet Polstjärnan

Våghusgatan 6

652 21

Karlstad

Tfn: 070 233 63 88

E-post: info@polstjarnan.nu

Hemsida: www.polstjarnan.nu

Plusgiro 77 11 74-0

Bankgiro 5306-4457

Ansvarig utgivare: Dennis Kingsvik.

Redaktionskommitté: Dennis Kingsvik, Boris Wall, Peter Stålhammar och Bertil Haag.

Alla bilder tagna av medlemmar då ej annat anges.

Påminnelse

**Mönstringsfest fredagen den 10 april
kl 18:00**

Plats: Hamnkaptensbostaden

Välkomna!

Kallelse

**Medlemmarna i Ångbåtssällskapet
Polstjärnan kallas härmed till års-
stämma.**

Tid: Torsdagen den 23 april kl 18:00

Plats: Hamnkaptensbostaden

Välkomna!

Senaste nytt:

Äntligen blev det så bestämt att segelskeppet Ostindienfararen Göteborg skall segla i Vänerby i sommar. Hon kommer att ligga i Karlstad 14–17 juli. Avsatt tid för ett besök. Du blir inte besviken!

Ett besök ombord på Ostindienfararen är en mäktig upplevelse.